

עין משפט ונר מצוה

בא א מיי פ"ו מהל' גרסות הלכה טו טוש"ע א"ח סי' קפא סעיף ג וע"ש: **בב** ב מיי שם טוש"ע א"ח סי' קס סעיף ו:

בג ג מיי פ"ט מהל' מאלכות אסורות הל' טו ופ"ג מהלכות גרסות הלכה ג] סמג לאוין קמא טוש"ע א"ח סי' קעג סעיף א וי"ד סי' פט סי"ג: **בר** ד מיי פ"ו מהל' גרסות הל' טו וע"ש כתיב סמג עין ח טוש"ע א"ח סי' קפא סעיף ב: **בה** ה טוש"ע א"ח סי' קפ סעיף ד:

רבינו גרשום

סולדת בהן. כלומר אלא שאין היר נכיות בהן אבל היר נכיות בהן אסור: כי קורטא בכורא. כלומר כקרטין של מלה בשלישם סאין: שמא יארע דבר קלקלה בסעודה. כלומר שמא יקפיד בשעה דנקיט כסא בדיה או מאכל או משקה ורשפכו ויארע קלקלה בסעודה: דקשי לרוח צרדא. שנופל מאותו חולי: ולא אמרן אלא חזן לדי אמות. כלומר הא דאמרן דלא לישקול איניש מידי מפתורא כי נקיט איניש כסא וייתב אתאב: חזן לדי אמות. דלומר שרצה לישלו חזן לדי אמות מן השלחן ואי בעיד קשה לרוח צרדא לאמא דנקיט כסא בדיה: האי דכנשי נישוורא. כלומר האי דמיכנשי פיזורין מוחת השלחן: משום מנקרותא. כלומר שרצה לנקר ביתו: א"ל מר. והו רבה: הוה קא אכיל גומא (אכילא) גאיבלין. כלומר בינו עשבים: אפקה להווא גברא מבייתיה. כלומר לעניות: חופיא. אשקונאבלע"ו: לכרסם. קרן בלע"ז מי שאינו יכול להוציא גינו וזו קרן בלע"ז: מנפתביה קשי לרישא. כלומר לחולי של ראש: מדחיה קשי לעניותא. כלומר מדחיה בידו קשי לעניותא: שיכרא מעבר ליה. כלומר לישתי שיכרא אחריו וירפא: דשיכרא מים. כלומר מאן דשתי אופיא משיכרא לישתי מא בתייה וירפא: דמים לית ליה תקנתא: (בתר עניא). דעני אורחיה למישתי מיא: מכישא דאסר בתורה וירפא: דמים לית ליה תקנתא: (בתר עניא). דעני אורחיה למישתי מיא: מכישא דאסר בתורה וירפא: דמים לית ליה תקנתא: (בתר עניא). דעני אורחיה למישתי מיא: מכישא דאסר בתורה וירפא: דמים לית ליה תקנתא: (בתר עניא). דעני אורחיה למישתי מיא: מכישא דאסר בתורה וירפא: דמים לית ליה תקנתא: (בתר עניא).

קה:

לא שנו אלא בין תבשייל לתבשייל. אומר רצינו שמואל דמיירי בשניהם של צשר או שניהם של גצניה אצל צין תבשיל של צשר לגצניה שלפניו חובה אצל לגצניה של אחריו לא קאמר דאפילו צנטיילת ידים אסור לאכול עד סעודה אחרת כדאמר לעיל אצל צשר אסור לאכול גצניה ואין נראה לר"ת דצין תבשיל לגצניה משמע תבשיל תחלה כדאמר לעיל כמה ישנה צין צשר לגצניה ולא כלום ופריך והא אמר רב חסדא אצל צשר אסור לאכול גצניה אלא כמה ישנה צין גצניה לצשר כו' ועוד צין תבשיל לתבשיל צנטיילת של צשר או של גצניה למה יש לו ליעול כלל ומפרש ר"ת דצין תבשיל לתבשיל היינו צין תבשיל דצשר לתבשיל של גצניה דכיון דאין הצשר והגצניה צעין וליכא אלא טעם לא החמירו שיהא חובה ליעול דיו צנטיילס ואינו אלא רשות אצל צין תבשיל דצשר לגצניה שהגצניה צעין חובה ויתכן פירוש זה אף לדברי האוסרין לאכול גצניה אחר צשר בצומה סעודה אפי' צנטיילת וקינוח:

חזונה

כל הבשר פרק שמיני חולין

סולדת. נכיות. אם היר סולדת צהן צטלו ונשתנו ממורת מים: **אינא דמתני לה אסיפא**. לא שנו דאחרונים צחמין לא: **מכלל כו'**. דצהנך דאסר לאחרונים שרי לראשונים: **שמלה סדומים יש**. ואמרו חכמים^י על כל אכילתך אכול מלה וכיון דנגע צמלה כי הדר יהיב ידו אעניינס מסמא להו ולפיכך צריך לנטול: **ומשקחא די קורטא צבורא**. אינה מוציה אלא קורט צבור: **כל מילחא**. מדד מלה כמו (שמות טו) וימודו צעומר^י וכלו צעומר^א: **מאי**. צריך ליעול אחריו או לא: **משום וזהמא**. שריחן מסריח ונראות מאוסות: **למיסחי**. כשאדם שומה אין לוקחין כלום מלפניו: **דבר קלקלה**. שמה יעווס השומה שחפץ צאותו דבר הניטל וכי יעווס יסתכן ויחנק: **רוח צרדא**. אשטורדישורין: **חוץ לצרעא אמוס**. שמוציאו חוץ לצרעא אמות של שולחן: **דכנשי נשוורא**. שמצדצין פיזורי אוכלין מן הבית: **מנקירותא**. לנקר הבית נקיון: **מהדר אכסריה שרא דעניופא**. שר הממונה על העניות היה רודף ללוכדו ולהציאו ל ידי עניות: **איבלי**.^ע על עשבים שצאפר: **נפל לידאי**. שלא יוכל ללקט הפיזורין מצין העשבים ויהו למדרס רגלים ולאכלנו בכך: **שמעיה**. ההוא גברא לההוא שרא: **דקאמר ווי דאפקיה מצניסה**. הוציאי זה ממקום מנוחתי: **אופיא**. אשקומ"א: **לכרסם**. רירין הצאין מן החוטם: **מדחיה**. צידו ללדצין: **לישקעיה שקועי**. צחון המשקה עד שיכלה מאליו: **לכרסם דחמרא**. שצא לו מחמת אופיא דחמרא: **שכרא**. רפואתו לשמות שכר: **לכרסם דשכרא**. שצא מחמת אופיא דשכרא לישתי מיא: **צמר עניא**. זה שלא היה לו אלא מים לשמות: **מכישא דאסר גינאה**. שאין מוציאין שום או כרישין מאגודה שאוגדין מוכרי ירק לאוכלו: **כרעצנפוטא**. שאין יכול להמתין עד שיתירנו: **לכשפים**. הרואה אותו יכול לעשות לו כשפים והנשמר ממנו אין כשפים נוחין לחול עליו: **מטרוניסא**. נכרית: **אוסנן צהדיינו**. הוציאונו עמכם צספניה: **אמרה מילתא**. לחש של מכשפות: **אסרסה לארצא**. שלא זה ממקומה: **אמרי אינהו מילתא**. אף הן היו צקלין דצצר ועושין להאיל עלמם מיד המכשול.^י ואיכא דאמרי שאמרו שם ולא מוכחא מילתא: **מאי איעצד לנו**. שאין מכשפות שולטת ככס שאתם נשמרין מכל דבר הקשה להן: **דלא מקנה לנו צחספא**. אין אתם מקנחין עלמכם צחרס צצית הכסא ואין אתם הורגין כינה צמלצוסכס: **מריצא**. צינור המקלח מים מן הגג: **שופצין**. שמה ירדו עליו מים מאוסין המקלחים מתשמיש המשתמשין על הגג ושופצין מי תשמיש והן צאין לצינור: **שקולאי**. נושאי משאות צשכר: **פקעה**. שצצרה המזיק: **שמסיה**. למזיק: **דאוסיה צאונאי**. הוציאו צאונאי שהייתי יקן שם: **דצייר וחסים**. כלומר^י צאחד מכל אלו אין לנו רשות: **דשדו מיא**. השותה צכד שופך תחלה מן המים לאחר: **משום צינכא**. קסמין וקשין שעל פני חזונה

ארעא משום וזהמא אמר לי^א מר דמשום דשריא רוח רעה עלייהו ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דלא שקיל מידי מפתורא כי נקיט איניש כסא למשתי שמא יארע דבר קלקלה בסעודה אמר לי מר משום דקשי לרוח צרדא ולא אמרן אלא דשקיל ולא מהדר אבל משקל ואהדורי לית לן בה ולא אמרן אלא חזן לארבע אמות אבל תוך ארבע אמות לית לן בה ולא אמרן אלא מידי דצריך לסעודתא אבל מידי דלא צריך לסעודתא לית לן בה מר בר רב אשי קפיד אפילו אאסיתא ובוכנא דתבלי מידי דצריכי לסעודתא ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דכנשי^ג נשווראה משום מנקירותא אמר לי מר משום דקשי לעניותא ההוא גברא דהוה מהדר עליה שרא דעניותא ולא הוה יכול ליה דקא זהיר אנשוורא טובא יומא חד כרך^ע ליפתא איבלי אמר השתא ודאי נפל בידאי בתר דאכיל אייתי מרא עקרינהו ליבלי שדינהו לנהרא שמעיה דקאמר ווי דאפקיה ההוא גברא מבייתיה ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דלא שתי אופיא משום מאיסותא אמר לי מר משום דקשי לכרסם מישתיה קשה לכרסם מינפה ביה קשיא לרישא מדחיייה קשיא לעניותא מאי תקנתיה לשקעיה שקועי לכרסם דחמרא שיכרא דשיכרא מיא דמיא לית ליה תקנתא והיינו דאמרי איניש^י בתר עניא אזלא עניותא ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דלא אכלי ירקא מכישא דאסר גינאה משום דמיחיו כרעבתנותא אמר לי מר משום דקשי לכשפים^י רב חסדא ורבה בר רב הונא הוו קאזלי בארבא אמרה להו ההיא מטרוניתא אותבן בהדייכו לא אותבוה אמרה מלתא אסרתה לארבא אמרו אינהו מילתא שריוה אמרה להו מאי איעביד לכו דלא מקנה לכו בחספא ולא קטיל לכו כינה אמנייכו ולא אכיל לכו ירקא מכישא דאסר גינאה ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דלא אכלי ירקא דנפל אתכא^י משום מאיסותא אמר לי מר משום דקשה לריח הפה ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דלא יתבי תותי מרזיבא משום שופכים אמר לי מר משום דשכיחי מזיקין הנהו שקולאי דהוו דרו חביתא דחמרא בעו לאיתפוחי אותבוה תותי מרזיבא פקעה אתו לקמיה דמר בר רב אשי אפיק שיפורי שמתיה אתא לקמיה אמר ליה אמאי תעביד הכי אמר ליה היכי אעביד כי אותביה באונאי אמר ליה את בדוכתא דשכיחי רבים מאי בעית את הוא דשנית זיל שלים אמר ליה השתא נמי ליקבע לי מר זימנא ואפרע קבע ליה זימנא כי מטא זימנא איעכב כי אתא אמר ליה אמאי לא אתית בזמנך אמר ליה^י כל מילי דצייר וחתים וכייל ומני לית לן רשותא למשקל מיניה עד דמשכחינן מידי דהפקרא ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דשדי מיא מפומא דחצבא משום ציבתא אמר לי מר משום דאיכא מים הרעים ההוא בר שידא דהוה בי רב פפא אול לאתויי מיא מנהרא איעכב כי אתא אמרו ליה אמאי איעכבת אמר להו עד דחלפי מים הרעים אדהכי המים: מים רעים. פעמים ששמה מהן שד וזו תקנתן: דהוה צי רב פפא. שהיה משמשו: עד דחלפי מים הרעים. ששמו המזיקין מהן: האכילו

מסורת הש"ס

(א) עירובין י: ע"ש, (ב) [צ"ל דרב חיאל], (ג) היינו רבה בר נחמני עיין רש"י שבת כב., (ד) (פסחים קיא:.) (ה) [צ"ל ריפתא כ"א בע"י], (ו) [צ"ק צב. וע"נ], (ז) שבת פא:, (ח) ג"י ישנה של ע"י מתא:], (ט) ע"י תוס' תענית ח: ד"ה אלא], (י) [גרסות ג:], (י) [צ"ל מרגס וכלו צעומר:], (ט) צע"י: המשפוח, (ט) צ"א: טולה,

גליון הש"ס

רש"י ד"ה איבלי על עשבים. וכן גיטין דף סח ע"ב חילפא דמא וינלא:

לעיי רש"י

אישטורדישורין. עליון, הים, מבורה. אישקומ"א. קצר.

מוסף רש"י

שמלה סדומית יש. ואמרו רבנן אחר כל אכילתך אכול מלה, ומשום מלה טענן בן אבנשו מיקנט מים אחרונים (שורבין יו:) שמלה סדומית דקה היא מלה ומדבקת ציד ואינה ניכרת (בבצה טז.), כי קורטא בכורא. צבור מלה ים מעט מאותו מלה סדומית כמין קורט קטן (שורבין שס.), נשווראה. פיזורין (פסחים קיא:), נכרית היסה (שבת אג.), אמרה מילתא. דשפסין ואסרתה לצרעה ולא חוץ ממקומה (שס.), אמרו איניהו מילתא. על ידי שם טריסה (שס.), דלא מקנה לכו בחספא. שאוכל לעשות לכס שפסים (שבת שס.), ולא אכיל לכו ירקא מכישא דאסר גינאה. אין אתם מוציאין שום ומכישא וכלל מאגודה שאוגדין הגגנס ואוכלים, אצל אתם ממירין האגודה מחילה, ש"מ כל הני קשה לכשפים (שס.),

רבינו גרשום (המשך)

אתה עשית שינוי דבמקום רבים הוקחה: האי דשרי מיא מפומא דחצבא. כלומר כשאדם רוצה לשותות ושופך מעט מים תחלה קודם שישתה: משום ציבוואתא. כלומר כשראיתי ששופצין מים בתחלה אמרתי משום ציבי דאית ביה במאי עושין כן: משום דאיכא מים הרעים. כלומר דשרי עלייהו רוח רעה: